

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
16 Eylül 2019 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) agresif parasal genişleme hamlesi sonrası geçtiğimiz hafta küresel piyasalarda risk iştahının arttığı görüldü. Önde gelen Avrupa borsalarının tamamı haftayı ılımlı yükselişlerle kapatırken, BIST-100 endeksi de %0,61 değer kazandı. Kur cephesinde Merkez Bankası'nın faiz kararı sonrası görülen gevşeme ile hafta 5,67 seviyelerinden kapatılırken, haftasonunda Suudi petrol tesislerinde yapılan saldırının etkisiyle kurun bu sabah 5,72 seviyesine yakın seyrettiği görülüyor.

Suudi Arabistan petrol üretimine kısmen başlayabilir. Suudi Arabistan'ın ulusal petrol şirketi Saudi Aramco tarafından yapılan açıklamaya göre, hafta sonu gerçekleştirilen saldırı sonrası geçici olarak durdurulduğu açıklanan petrol üretiminin yaklaşık üçte birini, pazartesi sonuna kadar yeniden başlatılabileceği belirtildi. Wall Street Journal gazetesinin haberine göre, Suudi Arabistan yetkilileri, saldırı sonucu kesintiye uğrayan petrol üretiminin bir kısmını tesis edebileceklerini, ancak tam üretime geçmenin haftalar alabileceğini açıkladı. Yetkililer, saldırıların günlük 5,7 milyon varil üretimi kesintiye uğrattığını, küresel arzın %5'ine tekabül eden bu oranın da dünya petrol piyasalarını etkileyebileceğini kaydetti. Petrol fiyatları, Suudi Arabistan'da petrol sahasına düzenlenen saldırının ardından sabah saatlerinde varil başına 71 dolar seviyesinin üzerine yükseldi.

TÜİK Temmuz ayı sanayi üretimi verilerini açıkladı. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretim endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,2 oranında azalış kaydetti. Söz konusu endeks Haziran ayında %3,7, Nisan-Haziran döneminde ise %2,9 oranında azalmıştı. Yeni gelen veri sanayide daralmanın daha ılımlı gerçekleştiğine işaret ediyor. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seri ise bir önceki aya göre %4,3 artarak son 35 ayın en güçlü performansını sergiledi.

TCMB Temmuz ayı ödemeler dengesi istatistiklerini açıkladı. Cari işlemler hesabı Temmuz 2018'in 2,18 milyar dolar seviyesindeki açık rakamına karşın 2019 yılı Temmuz ayında 1,16 milyar dolar fazla verdi. Bunun sonucunda son

Takvim

- 16-Eyl** TÜİK, İşgücü istatistikleri, Haziran
TÜİK, Perakende satış endeksleri, Temmuz
TÜİK, Ciro endeksleri, Temmuz
HMB, Bütçe dengesi, Ağustos
Japonya, Tatil
- 17-Eyl** TCMB, Konut fiyat endeksi, Temmuz
ABD, Sanayi üretimi, Ağustos
- 18-Eyl** TÜİK, Konut satışları, Ağustos
TCMB, Özel sektör yurtdışı kredi borcu, Temmuz
Euro Bölgesi, TÜFE, Ağustos
Japonya, BOJ faiz kararı
ABD, Fed faiz kararı

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	103,072	0.61%	6.72%	12.93%
BIST-30	128,323	0.47%	6.43%	12.23%
XUSIN	117,675	0.39%	7.22%	12.21%
XBANK	148,126	0.42%	8.33%	25.81%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.6851	0.64%	1.53%	7.52%
Euro/TL	6.2876	0.44%	1.19%	3.89%
Sepet Kur*	5.9864	0.42%	1.57%	5.51%
Euro/Dolar	1.1073	0.11%	-0.41%	-3.45%
Dolar/JPY	108.07	-0.02%	1.87%	-1.36%
DXY	98.2570	-0.08%	0.12%	2.09%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	15.33%	15.27%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	15.00%	15.10%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.95%	6.97%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.90%	1.79%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
30 Ekim 2019	5.375%	100.01	5.201%
22 Nisan 2020	5.125%	100.34	4.530%
18 Mayıs 2021	4.875%	98.04	6.124%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1488.45	-0.68%	-1.67%	16.04%
Reuters/Jefferies CRB*	183.71	0.20%	2.96%	4.61%
Brent (Dolar/varil)	60.22	9.95%	10.83%	21.82%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.61	1.61%	0.45%	-9.66%

* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index

Piyasalarda Bugün

1 yılın cari işlemler dengesi 4,45 milyar dolar fazla olarak kaydedildi. Cari açığın fazlaya dönüşünde dış ticaret açığındaki gerilemenin yanında hizmetler kaleminden kaynaklanan döviz girişlerinin de etkili olduğu görülüyor. Sermaye girişi tarafında ise doğrudan yabancı yatırımlar kaynaklı girişlerin bir önceki yılın aynı dönemine göre 66 milyon dolar azalarak 657 milyon dolar seviyesine gerilediği dikkat çekiyor. Yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasından 88 milyon dolar, devlet iç borçlanma senedi piyasasında ise 391 milyon dolar tutarında alım yaptığı görülüyor. Temmuz ayında bankalar yurtdışında ihraç ettikleri tahvillerden 1,41 milyar dolarlık bir geri ödeme yapmış, genel hükümet ise 2,25 milyar dolar tutarında yeni tahvil ihracı gerçekleştirmiş durumda. Söz konusu hareketler sonrasında merkez bankasının resmi rezervleri 3,16 milyar dolar artış sağladığı görülüyor.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Almanya Ticaret Bakanlığı'ndan Volkswagen'in Türkiye'ye yatırım yapacağına yönelik "tüyolar" aldıklarını açıkladı. Pekcan, kararın resmi açıklamasının beklendiğini dile getirdi. Volkswagen'in Türkiye'de kurması muhtemel olan tesis, Alman otomobil firmasının dünya üzerindeki 123. fabrikası olacak. Volkswagen mevcut 122 fabrikasında her gün ortalama 44 bin araç üretimi gerçekleştiriyor.

Türkiye-Rusya-İran üçlü Suriye zirvesi bugün Ankara'da yapılacak. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 11.30'da İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, 13.30'da Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bire bir görüşmeler gerçekleştirecek. Türkiye-Rusya-İran Üçlü Zirvesi ise 15.30'da başlayacak. Makroekonomik veri bazında bugün yurt içinde Haziran ayı işgücü istatistikleri izlenecek. Hafta içerisinde ABD, Japonya ve İngiltere merkez bankalarının faiz kararları küresel piyasalar tarafından yakından takip edilecek.

Resmi Gazete'de Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğ yayımlandı. Tebliğin amacı, katılım bankaları ile 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin 10 uncu fıkrası kapsamında müşterilerine finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankalarının faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun şekilde faaliyet göstermek üzere oluşturacakları yapı ve süreçlere ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak belirtiyor. Tebliğ çerçevesinde bir danışma komitesi oluşturulması gerekliliği belirtiliyor. En az 3 üyeden oluşacak komite üyelerinin üçte ikisinin ilahiyat veya dengi alanlarda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş veya faizsiz finans alanında yüksek lisans ya da doktora derecesine sahip olmanın yanı sıra, faizsiz finans alanında en az üç yıl mesleki deneyime sahip olması zorunlu tutuluyor. Kalkınma ve yatırım bankaları için danışma komitesi tesis etme yükümlülüğünün, Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından uygun görülen kuruluşlardan hizmet alımı yapmak suretiyle de yerine getirebileceği belirtiliyor.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Yurtdışı Pazar Destek Programı ile ihracata yönelen KOBİ'lere destek verilen kalemleri açıkladı. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) arasında Yurtdışı Pazar Destek Programı İş Birliği İmza Töreni'ne katılan Varank, destek programının amacının KOBİ'lerin ihracattaki payını %60'lara çıkararak olduğunu kaydetti. Programının destek miktarını 300 bin lira olarak belirlediklerini ifade eden Varank, bu miktarın %70'inin geri ödemesiz olduğunu ve programın destek süresinin 6 aydan 24 aya kadar sürebileceğini sözlerine ekledi. Varank'ın açıklamasına göre, Yurt Dışı Pazar Destek Programı kapsamında ihracat yapan KOBİ'lerin 6 farklı harcama kalemindeki giderleri karşılanacak: Personel giderleri, yazılım ve donanım giderleri, yurt dışı fuar ve seyahat giderleri, tanıtım giderleri, test, analiz ve belgelendirme giderleri ve hizmet alım giderleri. Bütün harcama kalemlerinde firmalara verilecek destek tutarı 100 bin lira iken, yalnızca yurt dışı fuar ve seyahat giderleri özelinde destek miktarı 150 bin lira olarak belirlendi.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Tüketici teknolojisi ürünleri pazar büyüklüğü, 2019'un ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %2,5'lik artışla 15,9 milyar lira ciroya ulaşırken, bu artışta ÖTV indiriminin etkisiyle %30 büyüyen beyaz eşya sektör satışları etkili oldu. GfK Temax'ın verilerine göre, bu yılın ikinci çeyreğinde büyümeyi büyük beyaz eşya sektörü sürüklerken, küçük ev aletleri de büyümeye katkı sağlayan diğer bir sektör olarak öne çıktı. ÖTV indirimi döneminin son ayı olması sebebiyle Haziran 2019'da satışlar yüksek bir seviyeye ulaştı. İkinci çeyrekte yaklaşık 4,8 milyar liraya ulaşan büyük beyaz eşya sektöründe, küçük elektrikli ev aletleri, %17,6 büyüme elde etti ve 1,7 milyar lira ciro seviyesine ulaştı. Telekom sektörü söz konusu dönemde %10,3 daralarak 6,7 milyar liralık ciro elde etti. Bu daralmada akıllı telefon ürün grubunda devreye alınan ÖTV artışı etkili oldu.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), KOBİ'lerin ihracata özendirilmesi ve farkındalık oluşturulması amacıyla KOSGEB ile iş birliğine gitti. TİM Başkanı İsmail Güllü, en büyük hayallerinin 3,5 milyon KOBİ'nin ihracat ailesine katıldığını görmek olduğunu dile getirdi. Güllü, TİM ve KOSGEB olarak güçlerini birleştirerek, firmalara eğitim ve danışmanlık hizmeti verileceğini ve firmaların araştırma faaliyetlerine dâhil edileceğini, bu sayede en doğru ürünle en doğru pazarda yer almalarının sağlanacağını açıkladı. İmza töreninde konuşan Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan da ABD ekonomisinin çok büyük miktardaki siparişleri için bir araya gelmeye ihtiyaç olduğunu, dolayısıyla KOSGEB, TİM ve TOBB işbirliği ile firmaları bir araya getirerek ölçek ekonomisi ile tanıştırmanın ve büyük ölçekli ortak üretebilir hale getirmenin gerekliliğini altını çizdi.

İnşaat Müteahhitleri Konfederasyonu (İMKON) Genel Başkanı Tahir Telliöğlü, kentsel dönüşümün 100 bin kişiye istihdam sağlayacağını belirtti. Telliöğlü, Kentsel Dönüşüm Eylem Planı'nın hayata geçmesinin istihdama da olumlu etki edeceğini belirterek, "Plana göre, 1,5 milyon konut 5 yılda dönüştürülecek, bu da her yıl 300 bin konut yapar. 300 bin konut yapımı da yaklaşık 100 bin kişinin istihdam kadrosuna katılması demek." şeklinde konuştu. Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ferdi Erdoğan ise ikamet edilen yapıların deprem riskine karşı güçlendirmelerini sağlamak için mevzuat çalışması yapılacağını ve her yıl 50 bin konutun güçlendirilerek kullanılabilceğinin açıklanmasının çok önemli olduğunu söyledi. Kentsel dönüşüm sürecinde binaları depreme karşı güçlendirme çözümünün iyi değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizen Erdoğan şunları kaydetti: "Güçlendirme ve yenileme çalışmalarıyla, binaları yıkmadan depreme hazırlıklı olmamız mümkün. Uluslararası alanda 'Deep Renovation' denilen, ülkemizde de 'Derin Yenileme' olarak bilinen çalışmalar, bir yapının güçlendirilmesinden dış cephesine, iç makyajlanmasından bacasına, tesisatına kadar her unsurunun yenilenmesini kapsıyor. Ayrıca enerji verimliliği ve sera gazı salımının daha da önem kazandığı günümüzde, atığı yöneteceksek binanın kendisini atık haline getirmeye, yani binayı önce moloza çevirip sonra yeniden yapmaya gerek yok. Mevcut binaların hepsini yenilemek, hatta yeşil bina haline getirmek mümkün. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz dönemde yenileme çalışmaları da vatandaşları güvenli ve sağlıklı yapılara kavuşturacak."

Tofaş (TOASO) – Basında yer alan, şirketin çalışma sürelerini ve üretim adetlerini önemli ölçüde azaltacağı yönündeki haberleri yalanladı. Tofaş, 31 Temmuz'da faaliyet raporunda paylaştığı 2019 yıl sonu beklentileri doğrultusunda üretim beklentisini koruduğunu belirtti. Şirket, 31 Temmuz'da toplam üretim beklentisini 250 bin - 275 bin olarak açıklamıştı.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Ağustos ayı üretim ve ihracat verilerini açıkladı. Ağustos'ta toplam otomotiv üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %11 arttı ve 52.242 adet oldu. Otomotiv ihracatı ise yıllık bazda %19 yükselerek 54.604 adet olarak gerçekleşti. Yılın ilk sekiz ayı baz alındığında toplam ihracat %6 azaldı ve 806.666 adet oldu. İhracat dolar bazında %4 azalarak 20,3 milyar dolar oldu. Euro bazında ihracatta %2 artış görüldü.

Garanti Leasing Genel Müdürü Ünal Gökmen, tekstil ve otomotiv sektörlerinde canlanma beklediklerini ifade ederek, bu sektörlerden önümüzdeki aylarda finansman taleplerinde artış olacağını söyledi. Çin ile ticari rekabetin iplik ve kumaş makinesi taleplerindeki artışı beraberinde getirdiğini belirten Gökmen, otomotiv sektöründe ise Volkswagen yatırımlarının izlendiğini söyledi. Leasing sektöründeki işlem hacminin geçen yıla göre %65 daraldığını belirten Gökmen, makine teçhizatın alt kalemleri incelendiğinde en yüksek daralmanın inşaat ve iş makinele-

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

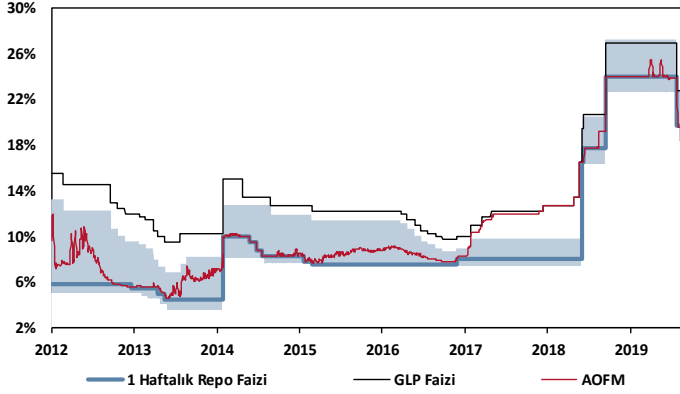
rinde olduğunu ve tekstil ve otomotiv gibi ihracat odaklı sektörlerdeki hareketliliğin leasing sektöründe canlanmanın başını çekeceğini sözlerine ekledi.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) ile Küba Devlet İlaç ve Tıbbi Cihazların Kontrol Merkezi (CECMED) arasında etkili ve kaliteli cihazlara erişimin sağlanması amacıyla mutabakat zaptı imzalandı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Mutabakat zaptı, özellikle inovatif molekül geliştirme ve onkoloji çalışmalarında önemli tecrübeye sahip olan Küba ile karşılıklı uzman değişimi, teknoloji transferi, kanser aşısı ve klinik araştırmalar konusunda bilgi paylaşımı, mevzuat alanında tecrübe paylaşımı gibi konuları da kapsıyor" dedi.

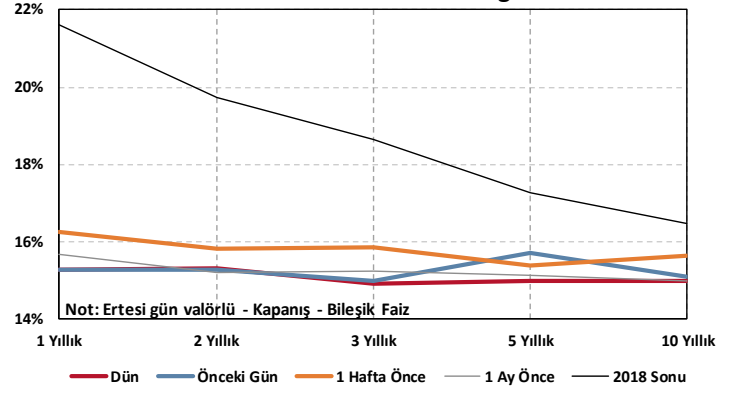
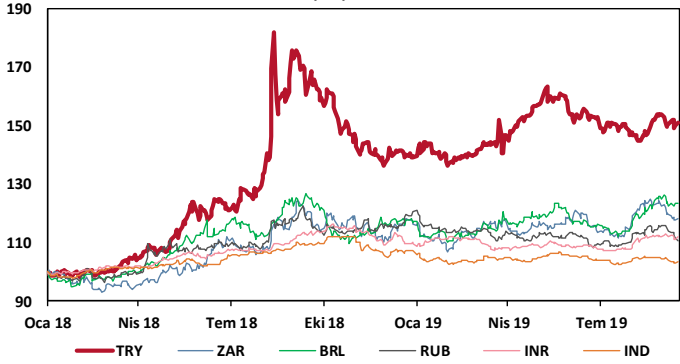
Polipropilen amaçlı propan tesliminde Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) uygulanmayacak. Polipropilen Üretim Tesislerindeki Propilen Üretiminde Kullanılan Propan Teslimlerinde Uygulanacak Özel Tüketim Vergisi Tutarının Belirlenmesine ilişkin 1542 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı bugün Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara göre polipropilen üretim tesislerinde propilen üretiminde kullanılan propan tesliminde ÖTV sıfıra indirildi. Uygulama ekim ayı başından itibaren yürürlüğe girecek.

Temmuz ayında 16 enerji yatırımı projesine teşvik belgesi verildi. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, 2019 yılı Temmuz ayında çeşitli sektörlerde toplam 450 proje yatırım teşvik belgesi almaya hak kazandı. Aynı dönemde yatırım teşvik belgesi alan projelerin toplam yatırım tutarı ise 8,6 milyar lira oldu. Enerji sektöründe 16 proje, madencilik sektöründe ise 5 proje teşvik belgesine hak kazandı. Bakanlık, 81 enerji yatırım projesinin teşvik belgesi için de tamamlama vizesi yaptı.

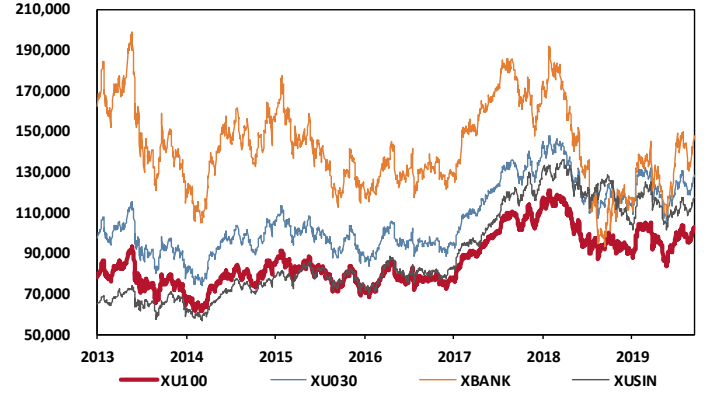
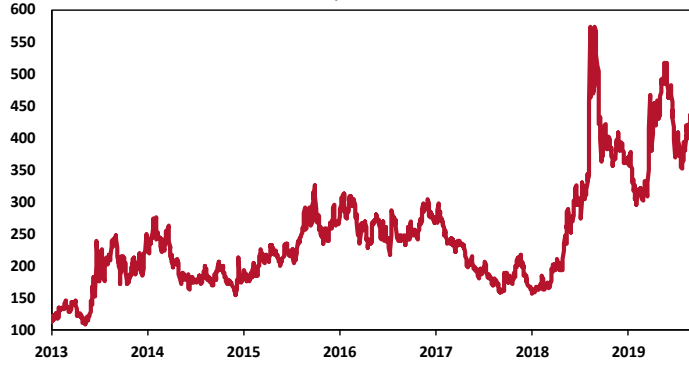
TCMB Faiz Koridoru

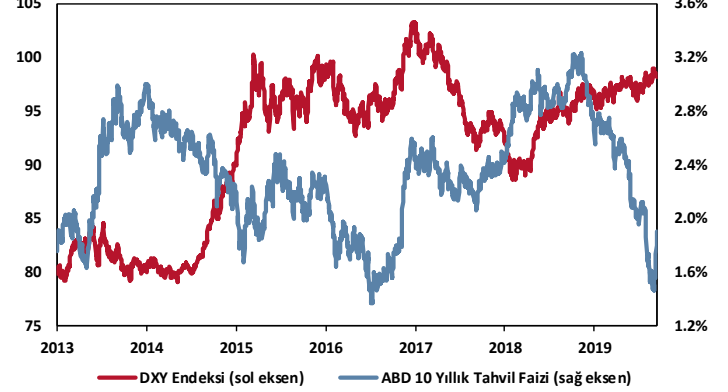
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

USD / GOÜ Para Birimleri
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

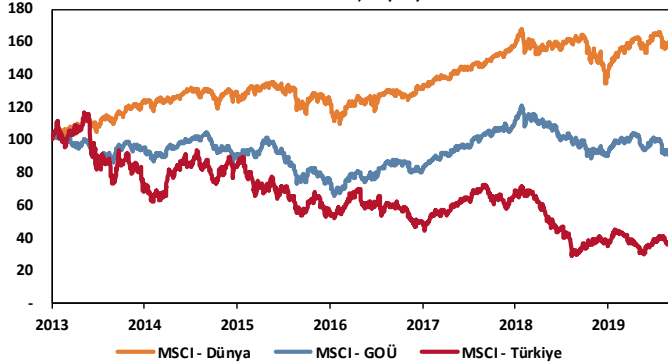
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

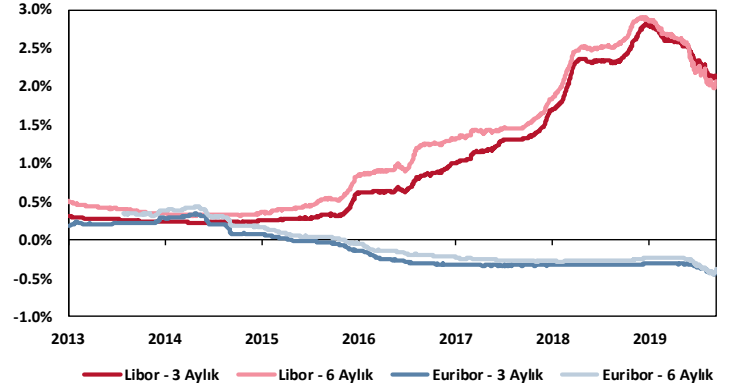

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 01/01/2013 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr